

N:o 50.

Ank. till Riksd. kansli den 24 mars 1905 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition, angående upplåtelse af lägenheter och tomtplatser å förra profossbostället $\frac{3}{4}$ mantal Fjälkinge n:is 5, 30 och 35 i Kristianstads län.

(I. A.)

I en till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling öfverlämnad proposition (n:o 54) har Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden den 20 sistlidne januari, föreslagit Riksdagen medgifva.

dels att trettiosex till hemmanet Fjälkinge n:o 35 af förra profossbostället Fjälkinge n:is 5, 30 och 35 om tillhoppa $\frac{3}{4}$ mantal i Fjälkinge socken och Villands härad af Kristianstads län hörande lägenheter, hvilka å en af förste landtmätaren Elam Mebius år 1904 öfver hemmanet Fjälkinge n:o 35 upprättad karta med tillhörande beskrifning betecknats med ägofigurerna n:is 43—55, 55 a, 56—72 och 74—88, måtte med de för dessa lägenheter å berörda karta jämte beskrifning utmärkta områden, från hemmanet afsöndras samt enhvar lägenhet till sin innehafvare försäljas mot i statsrådsprotokollet upptagna köpeskillingar, att erläggas,

Bih. till Riksd. Prot. 1905. 4 Saml. 1 Afd. 31 Häft. (N:is 50—54).

köpeskillingen för den med ägofiguren n:o 63 å kartan betecknade lägenheten vid tillträdet och köpeskillingarna för öfriga lägenheter under loppet af tio år med en tiondedel årligen, med tillträdesrätt den 14 mars 1906 och i öfrigt på de i 6:te momentet af kungl. skrivelsen till domänstyrelsen angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner den 25 september 1896 omförmälda villkor samt med rätt för köparne att använda de för lägenheternas behof afsatta, å kartan utmärkta vägar;

dels att femton, å berörda karta med ägofigurerne n:is 39 a—39 i, 40 c, 40 d, 40 f—40 h och 73 betecknade tomtplatser jämväl måtte afsondras från ifrågavarande hemman och i enlighet med bestämmelserna i 8:de och följande momenten af återopade kungl. skrivelsen den 25 september 1896 försäljas, med tillträdesrätt likaledes den 14 mars 1906 samt med rätt för köpare att använda de för tomtplatsernas behof afsatta, å omförmälda karta utmärkta vägar;

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljningar inflöte, måtte, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

Departementschefen har i detta ärende till förenämnda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Förra profossbostället Fjälkinge n:is 5, 30 och 35 om tillhoppa $\frac{3}{4}$ mantal i Fjälkinge socken och Villands härad af Kristianstads län är för närvarande utarrenderadt till den 14 mars 1906 mot ett årligt arrende af 2,110 kronor. Sedan under år 1903 uppskattningsförrättning för förnyad utarrendering hållits å berörda hemman samt af vederbörande uppskattningsmän därvid väckts förslag om afsöndring och försäljning af åtskilliga till hemmanet Fjälkinge n:o 35 hörande lägenheter, har domänstyrelsen, jämlikt föreskrift i nådiga skrivelsen till styrelsen angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner den 25 september 1896, i underdånig skrivelse den 21 oktober nästlidna år underställt detta ärende Eders Kungl. Maj:ts pröfning och därvid tillika öfverlämnat instrument öfver oförmälda uppskattningsförrättning samt yttrande af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet äfvensom öfriga till ärendet hörande handlingar, däribland två af förste landtmätaren Elam Mebius upprättade kartor, den ena af år 1902 öfver egendomen i dess helhet och den andra

af år 1904 öfver ägorna till hemmanet Fjälkinge n:o 35, jämte till kartorna hörande beskrifningar.

Af nämnda handlingar inhämtas, bland annat,

att ifrågavarande egendom, som är belägen invid Fjälkinge station å den öfver egendomens ägor dragna Kristianstad—Sölvesborgs järnväg, innehåller 98 hektar 40,4 ar åker och tomter samt 5 hektar 42,4 ar impediment, däraf till hemmanet Fjälkinge n:o 35 höra 27 hektar 1,6 ar åker och tomter samt 4 hektar 62,5 ar impediment;

att å Fjälkinge n:o 35 finnas trettiosex i närheten af förenämnda järnvägsstation belägna, med enskilda personer tillhöriga byggnader försedda lägenheter, hvilka å 1902 års karta betecknats med ägofigurerna n:is 43—55, 55 a, 56—72 och 74—88;

att uppskattningsmännen föreslagit, att samtliga nämnda lägenheter måtte afsöndras och enhvar till dess innehafvare försäljas efter ett pris för tomt och trädgårdsjord af 55 öre och för åkerjord af 25 öre, allt för kvadratmeter, däri inbegripet äfven värdet af den jord, som åtginge till diken och stengärdesgårdar, enhvar af lägenheterna med det område, som finnes å 1902 års karta utmärkt, dock med följande af uppskattningsmännen föreslagna förändringar, nämligen: att i södra gränsen af ägofigurerna n:is 49 och 50 skulle intill ägofiguren n:o 39 utläggas en väg till 4,8 meters bredd, diken inberäknade; att den i östra gränsen af ägofigurerna n:is 74 och 75 gående vägen skulle göras 1 meter bredare, hvartill mark skulle tagas från nämnda ägofigurer; att till ägofiguren n:o 76 skulle från ägofiguren n:o 77 läggas ett 4 meter bredt jordstykke utmed södra sidan af den å lägenheten befintliga byggnaden; och att tomten n:o 88 skulle ökas med ett område af 10 ar af ägofiguren n:o 40;

att uppskattningsmännen vidare föreslagit, dels att det område om 78,7 ar af ägofiguren n:o 40, som i norr gränsade till ägofiguren n:o 73, i öster till byallmanningen, i söder till ägofigurerna n:is 84, 85, 86 och 87 samt dessa ägofigurers till vägen vid västra rågången utdragna södra gränslinje samt i väster till nämnda väg, äfvensom hela ägofiguren n:o 39 om 2 hektar 88 ar måtte från egendomen afsöndras för att till byggnadstomter utläggas och försäljas, dels ock att vid södra gränsen af ägofiguren n:o 40 måtte åt P. Trobäck utläggas af samma ägofigur en byggnadstomt om 16 ar;

att, sedan förste landtmätaren Mebius efter vederbörligt förordnande under år 1904 upprättat ofvanberörda karta öfver Fjälkinge n:o 35

äfvensom beskrifning, upptagande förslag till tomter och vägar i öfverensstämmelse med uppskattningsmännens förslag, därvid på grund af öfverenskommelse mellan innehafvarne af tomterna n:is 76 och 77 från den senare tomten förlagts ett område af 2 ar till den förra, hvarjämte till tomterna n:is 82 och 83 utlagts nödig utfartsväg, domänintendenten i länet jämte vederbörande uppskattningsmän uti infordradt yttrande föreslagit, dels att den obebyggda tomt, som å sistberörda karta betecknats med ägofiguren n:o 73, jämväl måtte försäljas, dels ock att saluvärdet å denna tomt och å de tomter, hvori enligt uppskattningsmännens förslag ägofiguren n:o 39 och ofvanberörda till 78,7 ar upptagna område af ägofiguren n:o 40 blifvit af landmätaren uppdelade med beteckning å kartan af 39 a, 39 b, 39 c, 39 d, 39 e, 39 f, 39 g, 39 h och 39 i, sam 40 c, 40 d, 40 f, 40 g och 40 h, måtte beräknas efter 40 öre för kvadratmeter samt för det område om 10 ar, som, på sätt ofvan nämnts, skulle från ägofiguren n:o 40 tilläggas ägofiguren n:o 88, efter 25 öre för kvadratmeter;

att, efter det innehafvarne af förberörda bebyggda trettiosex lägenheter erhållit sådana förelägganden, som omförmälas i 6:te momentet af förenämnda nådiga skrifvelse den 25 september 1896, de samtliga, med öfverlämnande af behöriga borgensförbindelser, inom förelagd tid förklarar sig villiga att mot köpeskillingar, motsvarande de beräknade saluvärdena, inköpa enhvar den lägenhet, som af honom innehades, med de områden, som för desamma föreslagits, därvid innehafvaren af den med ägofiguren n:o 63 betecknade lägenheten erbjudit sig erlægga köpeskillingen vid tillträdet, hvaremot enhvar af de öfriga lägenhetsinnehafvarne förbehållit sig att få komma i åtnjutande af den i 1896 års nådiga bref medgifna rätt att inbetala köpeskillingen under loppet af tio år; samt

att Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, på grund af hvad salunda förekommit, hemställt,

dels att följande trettiosex bebyggda, med nedannämnda ägofigurer å 1904 års karta betecknade lägenheter måtte från hemmanet Fjälkinge n:o 35 afsöndras och till sina innehafvare försäljas mot köpeskillingar, motsvarande nedan upptagna, enligt de af uppskattningsmännen angifna grunder uträknade saluvärden, nämligen:

N:o	Ägofigur å 1904 års karta	Areal		Innehafvarens namn	Saluvärde	
		ar	kv. m.		kronor	öre
1	43	13	60	Nils Danielsson	720	50
2	44	12	70	korpralen P. Åström	660	—
3	45, 46	24	30	timmermannen J. Krantz	760	50
4	47, 48	23	80	arrendatorn Matts O. Mattsson	919	—
5	49, 50	21	40	änkan Anna Nilsson	796	—
6	51, 52	12	30	cigarrefabrikören Måns Jönsson	460	50
7	53, 54	14	20	änkan Karna Persson	559	—
8	55, 55 a	84	50	hustrun Pernilla Hansdotter	3,195	40
9	56	11	20	änkan Nilla Troedsson	616	—
10	57	19	10	arbetskarlen Nils Berg	1,050	50
11	58	14	70	skräddaren Nils Lilja	808	50
12	59	7	—	snickaren Anders Månsson	385	—
13	60	14	10	Ola Mattsson	775	50
14	61	8	60	förre folkskolläraren P. Norén	473	—
15	62	15	—	smederna A. Ljungberg och Ernst Lindgren	825	—
16	63	8	—	urmakaren J. Ekman	440	—
17	64	8	20	bagaren J. O. Espelund	451	—
18	65, 66	16	70	målaren J. Olsson	896	50
19	67	22	—	slaktaren N. A. Andersson	910	—
20	68	17	—	smeden A. Hofflander	725	—
21	69	22	20	kontoristen Nils Anton Svensson	915	—
22	70	12	70	förre husaren Per Julin	527	50
23	71	12	20	änkan Gunilla Hansson	515	—
24	72	28	—	Per Bondesson i Legeved	1,000	—
25	74	21	50	sadelmakaren P. Rosengren	846	50
26	75, 76	9	50	handlanden J. P. Bengtsson i Vanneberga	522	50
27	77	33	70	John Carlsson	1,382	50
28	78	20	—	Anna Hansson och Karna Hansson	761	50
29	79, 80, 81	45	—	Nils Andersson	1,877	50
30	82	2	90	arbetskarlen Nils Nilsson	143	—
31	83	2	80	änkan Kariu Nordgren	137	50
32	84	7	70	arbetskarlen Per Carlson	390	50
33	85	8	—	änkan Kerstin Fristedt	412	50
34	86	7	20	änkan Sissa Andersson Strid	374	—
35	87	7	20	arbetskarlen Lars Skarp	363	—
36	88	17	—	arbetskarlen Jöns Bengtsson	607	50

dels ock att från samma hemman måtte afsöndras och i enlighet med föreskrifterna i 8:de och följande momenten af nådiga skrifvelsen den 25 september 1896 försäljas följande femton obebyggda och med nedannämnda ägofigurer å 1904 års karta betecknade tomtplatser för pris, ej understigande de för dessa lägenheter beräknade saluvärden, nämligen:

Ägofigur å 1904 års karta	Areal		Saluvärde	
	ar	kv.-m.	kronor	öre
39 a	39	—	1,560	—
39 b	21	30	852	—
39 c	33	60	1,344	—
39 d	38	50	1,540	—
39 e	25	10	1,004	—
39 f	38	70	1,548	—
39 g	26	50	1,060	—
39 h	24	50	980	—
39 i	24	70	988	—
40 e	16	—	640	—
40 d	10	70	428	—
40 f	23	—	920	—
40 g	21	80	872	—
40 h	18	70	748	—
73	14	20	568	—

Härjämte har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande föreslagit, att försäljningen måtte ske med köparne förbehållen rätt att använda de för vederbörande tomters behof afsedda, å 1904 års karta under n:is 39 j, 39 k, 40 a, 40 e, 42 a, 50 a, 60 a och 76 a utmärkta vägar om tillhoppa 57,8 ar, hvilka således äfven borde från hemmanet afsöndras.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande har i sammanhang med nämnda hemställen till domänstyrelsen öfverlämnat en till Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande ingifven ansökning, däri sparbankssekretern Sven Persson i Fjälkinge, såsom spekulant å obebyggda tomten n:o 39 i, anhållit, att köparen af nämnda tomt måtte förbehållas rätt att af den ägofigurerne n:is 53 och 54 omfattande bebyggda tomten efter pris, som

af domänstyrelsen bestämdes för denna, få tillösa sig ett 3 meter bredt jordstycke utmed järnvägen för att användas till väg, hvarigenom förstnämnda tomt, hvilken vore den enda plats vid stationssamhället, som lämpade sig för industriell anläggning eller annan affärsverksamhet, kunde erhålla direkt förbindelse med bangården samt möjlighet beredas att därifrån till tomten anlägga ett järnvägsspår. Domänintendenten i länet har uti med anledning af denna ansökan afgifvet yttrande, under anförande, att redan nu vore utstakad en väg norr om tomten n:o 39 i till allmän väg och att vetskaper nu saknades om, hvem som blefve köpare af tomten och om någon industriell anläggning eller järnvägsspårs framdragande komme till stånd, afstyrkt bifall till framställningen; och har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande på grund af hvad domänintendenten anført för egen del hemställt, att något afseende icke måtte fästas vid ifrågavarande ansökan.

Under ärendets utredning har hos domänstyrelsen ofvanbemälde A. Ljungberg, hvilken jämte Ernst Lindgren antagit dem såsom innehafvare af den med ägofiguren n:o 62 betecknade lägenheten om 15 ar gjordt hembud att tillösa sig samma lägenhet, i en till styrelsen insänd ansökning anhållit, att, sedan enligt ett dem emellan nästlidna år upprättadt skriftligt aftal, som bifogats ansökningen, Lindgren å Ljungberg öfverlåtut sin rätt på grund af hembudet till ifrågavarande lägenhet, den sistnämnde måtte få ensam inköpa densamma; och har Ljungberg för köpeskillingens erläggande ställt behörig säkerhet.

För egen del har domänstyrelsen, som i likhet med Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande ansett sparbankssekretern Sven Perssons i Fjälkinge ofvan oförmälda framställning icke förtjäna afseende, tillstyrkt det föreliggande förslaget om försäljning af ifrågavarande lägenheter å hemmanet Fjälkinge n:o 35; hvarjämte domänstyrelsen förklarar sig icke hafva något mot smeden A. Ljungbergs ansökan att ensam få tillösa sig den honom jämte annan person hembjudna lägenheten att erinra.»

Utskottet hemställer,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 24 mars 1905.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.
